

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO**

Oddelek za kmetijsko svetovanje
Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto
Tel.: (07) 373-05-70,

E-pošta: sabina.lazic@kgzs-zavodnm.si

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Trebnje, 13.12.2021

Priprava kompostnega čaja (gnojilo)

Gnojilo na naravni osnovi je mogoče pripraviti tudi v tekoči obliki, ki ob pravilni in redni uporabi poveča število organizmov povezanih z zdravjem rastlin. Ostale koristi so:

- izboljšuje tla, zato je manj verjetno, da se bodo hranila izpirala v območju korenin;
- izboljšuje zadrževanje vode v tleh, kar zmanjša potrebo po zalivanju;
- po nekaj letih redne uporabe lahko izboljša strukturo tal.

Slika 1: Cisterna predelana v napravo za kompostni čaj. Na sliki je vidna zračna črpalka in najlonsko cedilo, v katero damo kompost

Imenuje se kompostni čaj in je tekoči derivat komposta. Listi razvijejo boljšo odpornost proti okužbam s plesnimi in snetimi. V času dveletnih poljskih poskusov je bilo ugotovljeno, da se je s tedenskim škropljenjem izboljšal pridelek paradižnika. Rastline so v in - vitro pogojih, proizvajale več sekundarnih oziroma stranskih korenin. Priprava kompostnega čaja ni zahtevna. Za tisoč litrsko mešanico zadostuje 6 litrov inokuluma visoko kakovostnega komposta. Napolnimo ga v najlonsko cedilo. V sod (slika 1) se z zračno črpalko vpihava zrak vsako minuto, enak volumen zraka, kot vode, za 24 ur. V raziskavah so ugotovili, da za aerobne organizme raven raztopljenega kisika ne sme biti nižja od 6 ppm (mg/l). Optimalna temperatura procesa je med 20 in 22 °C. Temperatura ne sme presegati 69 do 71 °C, saj mikroorganizmi kisik hitreje porabljajo, kar povzroči anaerobno stanje, kar pomeni, da bi uničili koristne bakterije. Med procesom je potrebno kompostni čaj mešati, ki mora biti konstantno (to najboljše opravi manjša črpalka; če pa gre za še manjši sistem potem je možno kupiti tudi črpalko za akvarije). Metabolizem mikroorganizmov pospešimo z dodajanjem hranljivih snovi, melaso, halugo (morsko travo), ribjo emulzijo, huminsko kislino, kalcijevim nitratom in kvasovkami.

Mešanico nanašamo na dva načina. Foliarno, je prvi način, kjer mešanice ni potrebno razredčiti, čeprav voda deluje kot transporter. Glede na raziskave je 50 litrov dovolj za hektar zemljišča. Na okužene dele rastlin škropimo neposredno. Drugi način je, da zemljo namočimo z mešanico. Če opazimo okuženo rastlino, v roku 24 urah, apliciramo na zemljo (150 do 200 l/ha). Kompostni čaj po izdelavi porabimo v 6 do 8 urah, saj kasneje mikroorganizmi propadejo. Gnojila ni priporočljivo shranjevati na nizkih temperaturah (npr. 4 °C v hladilniku), saj se aktivnost mikroorganizmov upočasni, kar bi spremenilo njegovo kemično sestavo in stabilnost.

Pripravila:

Sabina Lazič, terenska kmetijska svetovalka I.